

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823231900
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5823231900.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Zuzany Krivdovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpený splnomocneným zástupcom: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX a 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, obaja žalovaní právne zastúpení: Mgr. Peter Arendacký, advokát, so sídlom Železničarska 13, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 75.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 13Csp/34/2023-301 zo dňa 27. decembra 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným v rade 1/ a 2/ **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným v rade 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100 %.

Vychádzal zo zistenia, že medzi sporovými nebolo sporné, že E. F. G., a.s., so sídlom Bratislava so žalovanými v rade 1/ a 2/ uzatvorila Zmluvu o poskytnutí úveru zo dňa 13.09.2013 a zmluvné strany sa dohodli na poskytnutí úveru vo výške 82.000,- eur na účel výstavby nehnuteľnosti. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že tento úver nie je spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a nemožno naň uplatniť ani zákon č. 90/2016 Z. z., nakoľko tento nadobudol účinnosť až po uzatvorení predmetnej úverovej zmluvy. Predmetná zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Nakoľko žalobca si uplatnil nárok ako právny nástupca E. F. G., a.s., na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 06.06.2018, zisťoval, či žalobca platne nadobudol pohľadávku voči žalovaným v rade 1/ a 2/. Dospel k záveru, že žalobca nenadobudol platne pohľadávku voči žalovaným, keď z listu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16.07.2015 označeného ako „Posledná výzva na úhradu pohľadávky“ zistil, že uvedená banka žalovaných v rade 1/ a 2/ vyzvala, aby bezodkladne zaplatili čiastku 1.238,03 eur, ktorá predstavuje ich dlh ku dňu 15.07.2015 vrátane príslušenstva a prípadného nepovoleného debetu na bežnom účte. V tejto výzve banka vyzvala žalovaných na zaplatenie dlhu s tým, že ak tak neurobia, tak úver bude vyhlásený za splatný. Výzva bola doručená žalovaným 20.07.2015. Z listu datovaného 20.10.2015 „Oznámenie o zosplatnení úveru“ zistil, že banka vyhlásila celý úver splatný ku dňu 15.10.2015, ktoré oznámenie bolo žalovanému v rade 1/ doručené 23.10.2015. Predčasné zosplatnenie úveru je právom veriteľa a môže ho uplatniť za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Je nutné, aby v upozornení spotrebiteľa ako dlžníka bolo konkretizované, ku ktorej omeškanej splátke využíva svoje právo predčasného zosplatnenia úveru, preto z jednostranného právneho úkonu veriteľa musí byť zrejmé splnenie podmienok § 53 ods.

9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru musí predchádzať upozornenie spotrebiteľa, ktoré je konštruované ako jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi, ktorým sa oznamuje, že na základe ich dohody uplatní svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, pretože dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky. Z obsahu tohto úkonu musí byť zrejme jednak splnenie zákonných podmienok, a to uplatnenia režimu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, pretože dlžník je v omeškaní so zaplatením konkrétnej splátky. Právny úkon je určitý len vtedy, keď nie je vnútorne rozporný jeho obsah, alebo keď prípadný rozpor možno odstrániť výkladom, pričom výklad nemôže doplniť právny úkon. Určitosť, čo do identifikácie omeškanej splátky, je podstatná aj pre vyhodnotenie dodržania lehôt vyplývajúcich z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a aj s ohľadom na určenie, kedy sa stáva splatný celý dlh naraz. V prípade, že dlžník nevie, pre nesplnenie ktorej splátky chce veriteľ pristúpiť k predčasnému zosplateniu úveru, tak nevie ani označiť splátku, na ktorú chce realizovať úhradu a veriteľ tak môže napríklad započítať platbu spotrebiteľa na inú, napríklad staršiu omeškanú splátku. Z poslednej výzvy na úhradu pohľadávky zo dňa 16.07.2015 zistil, že banka v nej neuviedla, pre ktorú omeškanú splátku mieni v prípade jej nezaplatenia bezodkladne pristúpiť k vyhláseniu celého úveru za splatný. Takúto výzvu a upozornenie na využitie práva na predčasné zosplatenie úveru považuje za neurčitú do tej miery, že spôsobuje neplatnosť tohto úkonu veriteľa a v nadväznosti na to potom banka ako veriteľ nemohol ani platne úver predčasne zosplatiť. Nakoľko banka uzatvorila so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej si žalobca ako právny nástupca banky uplatnil svoj nárok voči žalovaným, nebol ešte úver splatný, postúpenie pohľadávky bolo neplatné. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/234/2018, v ktorom bolo konštatované, že je absolútne nemysliteľné a nelogické, aby banky postupovali „živé úvery“ na akýkoľvek iný subjekt, ktorý nespadá v zmysle ZOB pod dohľad NBS. Z uvedených dôvodov žalobca nie je vo veci aktívne vecne legitimovaný. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP. 2. V zákonom stanovenej lehote proti rozhodnutiu podal odvolanie žalobca rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; a z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súvislosti s vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru uviedol, že pri plnení v splátkach upravuje oprávnenie veriteľa požiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky ust. § 565 OZ zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a v prípade spotrebiteľských sporov aj ust. § 53 ods. 9 OZ. Nie je zrejme, na základe akého zákonného ustanovenia, resp. výkladu právneho predpisu súd požaduje od žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu, aby vo výzve podľa ust. § 53 ods. 9 OZ uvádzal nad rámec zákona ďalšiu náležitosť, a to, pre ktorú nezaplatenú splátku plánuje veriteľ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Určenie splátky, pre ktorú môže veriteľ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru totiž vyplýva priamo z právnych predpisov, a to ust. § 565 OZ, v zmysle ktorého „toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.“ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ, ktoré dopĺňa uplatnenie tohto práva v spotrebiteľských sporoch tak, že „dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky“, a teda ide o otázku právneho posúdenia a v žiadnom prípade sa nejedná o skutkovú otázku, ktorá má navyše podľa názoru súdu predstavovať obligatórnu náležitosť právneho úkonu pod hrozbou jeho absolútnej neplatnosti. Na základe uvedeného má žalobca za jednoznačne preukázané, že zákon priamo stanovuje, že v prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v spotrebiteľskom vzťahu môže veriteľ uplatniť toto právo výlučne pre splátku, ktorá predchádzala vyhláseniu mimoriadnej splatnosti tri mesiace pretože toto právo pre akúkoľvek staršiu splátku zaniklo splatnosťou ďalšej splátky a v prípade spotrebiteľských vzťahov, môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť výlučne pre splátku, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní tri mesiace. Otázka, pre ktorú splátku došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru nie je skutkovou otázkou, ktorú je veriteľ povinný uvádzať vo výzve podľa ust. § 53 ods. 9 OZ ale ide o právnu otázku, ktorá vyplýva z kogentných ustanovení § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ, od ktorých sa veriteľ nemá právo odkloniť, a teda ani svojvoľne určiť splátku, pre ktorú sa rozhodol, resp. rozhodne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Skutočnosť, že určenie splátky, pre ktorú sa vyhlasuje mimoriadna splatnosť predstavuje otázku právneho posúdenia vyplýva aj z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30.11.2022, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/132/2021 z 15.12.2022). V zmysle úverovej zmluvy bola splatnosť splátok dohodnutá k 15. dňu v kalendárnom mesiaci, a pokiaľ by teda súd vychádzal z ustanovení úverovej zmluvy, tak žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t. j. dňa 20.10.2015 nepochybne v trojmesačnom omeškaní so zaplatením splátky splatnej dňa 15.07.2015. Z uvedeného vyplýva záver, že komplexný výklad ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spojení s ustanovením § 565 OZ súd odmietol vykonať s odkazom na absenciu náležitosti

právneho úkonu (ktorý žiadny právny predpis nevyžaduje), resp. súd odmietol právne posúdiť pre ktorú splátku veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, a teda aplikovať výklad ust. § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ s tým, že otázku právneho posúdenia označil za skutkovú otázku, resp. obligatórnu náležitosť právneho úkonu, čo je nielen v rozpore s ust. § 53 ods. 9 OZ, ktoré takúto náležitosť pre platnosť právneho úkonu nevyžaduje ale rovnako aj v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, z ktorej jednoznačne vyplýva zásada preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou. Ohľadne preferovania platnosti právneho úkonu pred neplatnosťou poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 640/2014, uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/9/2017. V ďalšom žalobca poukázal na zjavnú arbitrárnosť a špekulatívnosť konania súdu, ktorého odôvodnenie celkom nepochybne nesmeruje k spravodlivému a zákonnému rozhodnutiu vo veci, nakoľko súd aj napriek jeho pôvodnému rozhodnutiu, ako aj rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorými jednoznačne uzavreli, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo platným právnym úkonom, teraz dospel súd k úplne opačným právnym záverom za totožného skutkového stavu, pričom takéto účelové konanie súdu smerujúce výlučne k zamietnutiu žaloby vytvára dôvodné pochybnosti o jeho nezávislosti a nestrannosti, keďže súd vyhľadáva dôvody za účelom zamietnutia žaloby za každú cenu bez ohľadu na jeho predošlé závery či rozhodnutie odvolacieho súdu a dovolacieho súdu. Ak by zákonodarca mienil stanoviť ďalšie náležitosti výzvy pred zosplatnením, či podania, ktorým sa vyhlasuje mimoriadna splatnosť pohľadávky, bolo by to v ustanovení § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ výslovne a jednoznačne uvedené. Postup súdu, ktorým si „upravil“ zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 OZ a nad rámec zákona „upravuje“, že povinnou náležitosťou výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ je určenie splátky, pre ktorú veriteľ plánuje pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej (nie moci súdnej) a zároveň postup súdu, ktorým odmietol vykonať právne posúdenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t. j. pre ktorú splátku skutočne došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, považuje žalobca za porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces keďže poskytnúť výklad zákonných ustanovení, z ktorých táto skutočnosť priamo vyplýva je povinnosťou súdu, ktorý si však s ohľadom na odôvodnenie napádaného rozsudku túto povinnosť nesplnil a odmietol vec právne posúdiť s odkazom na skutočnosť, že ide o skutkovú otázku, resp. náležitosť právneho úkonu, a to všetko zároveň v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Podľa názoru žalobcu tak boli v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti postupom splnené všetky podmienky, ktoré zákon vyžaduje pre platné zosplatnenie úveru, v dôsledku čoho nemožno súhlasiť so závermi súdu ohľadom toho, že by uplatnenie práva podľa ust. § 565 OZ malo byť neplatným právnym úkonom iba z toho dôvodu, že pre platnosť výzvy pred zosplatnením súd vyžaduje určenie splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, napriek splneniu všetkých zákonných podmienok na jeho využitie (dohodnutie možnosti úver zosplatniť, pretrvávajúce omeškanie spotrebiteľa po dobu aspoň troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa na možné uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní), čo považuje žalobca za absurdné a neprijateľné (a navyiac za stavu, kedy rozhodovacia prax súdov v otázke, ktorá splátka je splátkou, pre ktorú nastáva zosplatnenie, sa pred vydaním vyššie citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ani len nepribližovala jednotnosti). Zároveň má za to, že postup súdu, ktorým nad rámec zákona stanovuje ďalšie náležitosti výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ je nepreskúmateľný a svojvoľný a súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo 196/2009 pristupuje v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe k danej právnej otázke tak, že podľa jeho právneho názoru žiadna zo strán sporu nie je povinná svoj nárok právne kvalifikovať, pričom je však zároveň oprávnená uviesť svoj právny názor. Právnym názorom strany sporu však súd rozhodne nie je viazaný – práve naopak, súd je povinný vec posúdiť aj odlišne, ak na základe právneho názoru strany sporu nemožno dospieť k zákonom predpokladaným právnym následkom. Žalobca zastáva názor, že pokiaľ určitá skutočnosť vyplýva z právnych predpisov, resp. jej zistenie vyplýva z výkladu zákonných ustanovení, ako je aj určenie splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva v zmysle ust. § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ, tak v žiadnom prípade nemožno považovať túto skutočnosť za skutkovú otázku, keďže sa jedná o výklad zákonných ustanovení, a teda ide výlučne o právnu otázku, ktorú je povinný vyriešiť súd právnym posúdením veci. Poukázal na odlišnú rozhodovaciu prax iných krajských súdov, z ktorých vyplýva rôzne právne posúdenie otázky, pre ktorú splátku nastáva zosplatnenie. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, ohľadom toho, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky pre neurčitosť právneho úkonu, neplatného postúpenia pohľadávky a nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že vyhovie žalobe žalobcu v celom rozsahu, prípadne rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň vyčíslil trovy odvolacieho konania.

3. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřili.

4. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

5. Podstata argumentácie žalobcu v odvolaní je primárne založená na názore, podľa ktorého pre samotné vyhlásenie predčasnej (resp. mimoriadnej) splatnosti úveru zákon (§ 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka) nevyžaduje uviesť, pre ktorú konkrétnu omeškanú splátku vyhlasuje veriteľ úver za predčasne splatný, nakoľko to je možné vyvodit' podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

6. V posudzovanom prípade nebolo sporné, že tak posledná výzva právneho predchodcu žalobcu pred zosplatením úveru zo dňa 16.07.2015 (č.l. 26) ako ani oznámenie o zosplatení úveru zo dňa 21.10.2015 (č.l. 25) neobsahovali žiaden údaj o tom, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky má dôjsť k zosplateniu predmetného úveru (t.j. k vyhláseniu úveru za predčasne splatný). Podstatným pre posúdenie danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bolo posúdenie toho, či jeho právny predchodca postupoval pri zosplatení pohľadávky v súlade so zákonom (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov), teda či zosplatenie žalovanej pohľadávky právnym predchodcom žalobcu možno považovať za platné.

7. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok odvolací súd všeobecne poukazuje na to, že zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaviedol pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadať o jednorazové vrátenie nesplatenej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškani s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd SR zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR: sp. zn. 1Cdo/61/2022 z 25.04.2023, 9Cdo/98/2022 z 25.04.202, 2Cdo/298/2021 z 30.03.2023, 4Cdo/250/2021 z 28.03.2023, 4Cdo/201/2022 z 26.01.2023).

8. Predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa a uvedené je v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru odvolacieho súdu už z upozornenia na možnosť predčasného zosplatenia úveru (t.j. z prvej notifikácie veriteľa) musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky môže byť predmetný úver predčasne (mimoriadne) zosplatený, t. j. tento údaj musí byť už v tejto prvej notifikácii jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník expressis verbis neuvádza čo má byť obsahom predmetných notifikácií, tento obsah možno nepochybné vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť pre realizáciu práva veriteľa vyhlásiť predčasnú (mimoriadnu) splatnosť úveru splnené. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť realizácie práva veriteľa predčasne zosplatiť úver podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť vedieť ju i konkretizovať. Samotný veriteľ predsa musí vedieť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky svoje právo zosplatiť úver realizuje, a nie je žiaden dôvod, aby touto informáciou nedisponoval aj dlžník. Nie je žiaden racionálny dôvod, aby tento dôležitý údaj nebol obsiahnutý už v samotnom upozornení na možnosť predčasného

zosplatnenia úveru (t.j. v prvej notifikácii veriteľa). Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom právnej úpravy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zamedziť zosplatňovaniu záväzkov spotrebiteľov, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej čiastky. Uvedené však nepochybne vyžaduje, aby bol spotrebiteľ riadne informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka.

9. Odvolací súd zastáva názor, že výzva prezumovaná v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať špecifikáciu (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi „dozvedieť sa“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a tento následok odvrátiť. Preto práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť voči spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie, a spotrebiteľ z takto vyjadreného údaja nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné posúdiť, kedy si dodávateľ uplatní svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Navyiac ako už bolo povedané právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru založené omeškaním s úhradou splátky (s ktorou je v omeškaní aspoň tri mesiace), potom môže veriteľ uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t.j. v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, zakladajúcej právo zosplatnenia), inak právo na zosplatnenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatnenie, zanikne.

10. Z uvedeného možno potom vyvodiť, že z výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť zrejme označenie konkrétnej splátky zakladajúcej právo veriteľa na (hroziace) vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, nakoľko v opačnom prípade nemôže objektívne zakladať vedomosť dlžníka o dôvodnosti zosplatnenia a reálnej možnosti odvrátenia tohto (hroziaceho) následku, ale stáva sa iba formálnym „upozornením“ nenapĺňajúcim účel predmetného ustanovenia. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ust. § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené odvolací súd zdôrazňuje, že procesný súd nie je povinný ex officio vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže by mohlo dôjsť aj k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. V kontexte s takto formulovaným právnym názorom odvolací súd poukazuje aj na relevantnú odbornú literatúru, a to Občiansky zákonník I. § 1 – 450 – Komentár od Števcík M., Dulák, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015 (strana 576 a nasl.), ktorá dospela k rovnakému právnemu záveru. Inak povedané, pre určitosť právneho úkonu zosplatnenia úveru vôbec nepostačuje, ak údaj o tom, ktorá konkrétna splátka predčasnú (mimoriadnu) splatnosť vyvolala možno vyvodiť z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere je potrebné si uvedomiť, že požiadavke určitosti zodpovedá konkrétnosť a jasnosť, a nie je úlohou spotrebiteľa (ani súdu) si tento podstatný údaj z niečoho alebo podľa niečoho vyvodzovať, či doslova po ňom pátrať.

11. Nie je úlohou súdu v prípade nekonkrétnej notifikácie v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (a následne aj úkonu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka) preskúmaním platobnej histórie úverového vzťahu, či „rozpočítavaním“ dlžných súm zistiť (čo naráža aj na „procesné limity“ v zmysle § 132 ods. 2 CSP), pre ktorú dlžnú splátku mohol veriteľ úver zosplatniť. Vo svojej podstate by nešlo o nič iné, ako len na základe vlastnej iniciatívy konajúceho súdu (a namiesto žalobcu, ktorého takáto povinnosť zaťažuje) vymedzenie takého skutkového stavu, ktorý zodpovedá hypotéze príslušnej právnej normy a na základe ktorého by bol žalobca v spore (aspoň čiastočne) úspešný. Niet najmenších pochyb, že takáto požiadavka je v absolútnom rozpore nielen s princípmi civilného sporového konania, ale prioritne v rozpore s elementárnymi ústavnými zásadami nestrannosti súdu a rovnosti postavenia strán pred súdom.

12. Odvolateľ taktiež mylne argumentoval, že určenie od akej omeškanej splátky sa žalovaní dostali do omeškania a od akej konkrétnej splátky si žalobca uplatňuje predčasné zosplatnenie dlhu je právnym posúdením a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že právne posúdenie veci je na súde v zmysle zásady „iura novit curia“, avšak konkretizovanie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu spotrebiteľského úveru, je skutkovým tvrdením,

a nie právnym posúdením ako sa mylne domnieva odvolateľ. Nastolená otázka odvolateľom má skutkový (nie právnou) povahu. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procesne dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, či a aké okolnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/99/2018, 4Cdo/7/2018, 2Cdo/111/2021).

13. Poukaz odvolateľa na ním označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR je nenáležitým, nakoľko tieto sa týkajú začiatku plynutia premlčacej doby v prípade zosplatneného spotrebiteľského úveru (čo nie je daný prípad), ale nijakým spôsobom tieto rozhodnutia dovolacieho súdu nereflektujú na problematiku obsahových náležitostí predmetných notifikácií a s tým súvisiaceho posúdenia platnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru.

14. Bezpredmetným je i odkazovanie odvolateľa na závery rozhodnutí iných odvolacích súdov v obdobných veciach, lebo tieto nie sú pre konajúce súdy záväzné (§ 193, eventuálne § 391 ods. 2 a § 455 CSP) a nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 CSP. Zároveň v rozoberanej súvislosti je podstatné, že okresný súd (v spojení i s dôvodmi tohto odvolacieho rozhodnutia, keďže konanie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu tvorí jeden celok) dostatočne zdôvodnil/vysvetlil svoj právny názor, t.j. argumentačne sa s riešením predmetnej právnej otázky plnohodnotne vyrovnal, preto nekonal v rozpore s princípom právnej istoty (bližšie napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2014 z 13.5.2014). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax Krajského súdu Žilina napr. sp.zn. 7CoCsp/35/2022, 10CoCsp/10/2024, 11CoCsp/16/2024. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na pôvodné rozhodnutia v tejto veci (ktoré boli zrušené), kde bol prijatý opačný právny záver ohľadne platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, odvolací súd poukazuje na, že k zmene právneho názoru došlo vzhľadom na vyššie citované rozhodovacie prax odvolacieho súdu.

15. Žalobca po uplynutí odvolacej lehoty podaním zo dňa 003.04.2024 poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30.01.2024. Odvolací súd primárne poukazuje na to, že v predmetnom uznesení sa dovolací súd iba okrajovo vyjadruje k otázke náležitostí mimoriadneho/predčasného zosplatnenia úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu, pričom dospel k záveru, že „...žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá...“. Z uvedeného možno vyvodit', že Najvyšší súd SR sa v dotknutom rozhodnutí vyjadril výlučne k otázke platnosti tohto právneho úkonu v kontexte ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Navyše vyslovený záver sa týka výlučne posúdenia náležitostí právneho úkonu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (netýka sa výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.). V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie učinil prieskum predmetného právneho úkonu podľa § 37 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru o neurčitosti predmetného právneho úkonu (oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti). Tento záver o neurčitosti právneho úkonu a tým i jeho neplatnosti podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa týka už úkonu, ktorý nevyhnutne predchádzal vyhláseniu zosplatnenia, t.j. vzťahuje sa (už) aj na výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže len na tento úkon sa obligatórne viaže samotný právny úkon zosplatnenia. Aj v prípade akceptovania argumentácie žalobcu, že vyhlásenie mimoriadnej/predčasnej splatnosti úveru obligatórne nemusí obsahovať označenie splátky, ktorá založila právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, tak uvedené nič nemení na závere proklamovaným odvolacím súdom o potrebe uvedenia konkrétnej splátky, s ktorou je dlžník v omeškaní, už vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

16. Zodpovedanie otázky platnosti upozornenia spotrebiteľa a uplatnenie práva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo rozhodujúce pre skutkové a právne posúdenie skutočnosti, či došlo k účinnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedené bolo potom rozhodné aj vo vzťahu k otázke či je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v prejednávanej spore, a to z hľadiska súladu postupu žalobcu s podmienkami prezumovanými v ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, pričom súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, že aktívna vecná legitímácia žalobcu v prejednávanej veci nie je daná.

17. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd vyhodnotil odvolaciu námietku žalobcu ako nedôvodnú, majúci za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom

uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Do pozornosti odvolateľa súčasne dáva, že iba samotná skutočnosť, že odvolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola procesná strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, či rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (k tomu pozri napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny spolu so závislým výrokom o nároku na náhradu trov konania, ktorý plne zodpovedá vzájomnému procesnému úspechu strán v konaní.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania boli žalovaní v rade 1/ a 2/, a to v celom rozsahu, preto im voči žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

20. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)
- Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
 - b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
 - c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)